

Sygn. akt VII U 2411/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Ołtarzewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Alicja Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 r. w Gdańsku

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 8 października 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu J. R. prawo do emerytury od dnia 24 października 2013r. i stwierdza, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 2411/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. R. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), dalej: ustawa, w postaci braku 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Pozwany organ rentowy wskazał, iż do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił zatrudnienia od dnia 01.10.1971 r. do dnia 30.11.1992 r. w (...) Gospodarstwie (...) w R., gdyż przedłożone zaświadczenie z Agencji (...) nie jest dowodem w sprawie.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony wskazując, iż przez niemal 20 lat pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca nciągnika-traktorzysta i wnosząc o przesłuchanie świadków na okoliczność rodzaju i charakteru zatrudnienia wnioskodawcy .

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. R. urodził się dnia (...) W dniu 01 października 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 24 października 2013 r. W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 26 lat, 5 miesięcy i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych, jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 08 października 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od dnia 01 października 1971r. do dnia 30 listopada 1992r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Gospodarstwie (...) w R. (wcześniej był to Zakład (...) w R. i (...) Gospodarstwo (...) w R.). Podejmując pracę w w/w zakładzie ubezpieczony został zatrudniony jako pracownik fizyczny stały. W styczniu 1972r. ubezpieczony został skierowany przez zakład pracy na kurs traktorzystów, który odbył w Państwowym Ośrodku (...) w P.. Prawo jazdy na traktor (z przyczepą) ubezpieczony uzyskał 24 maja 1972r. Od 01 lipca 1973r. ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty do dnia 31 marca 1979r. Następnie przez 7 miesięcy tj. do dnia 31 października 1979r. był kierowcą samochodu marki S., po czym od 01 listopada 1979r. ponownie powierzono mu stanowisko traktorzysty w pełnym wymiarze czasu pracy. Na tym stanowisku ubezpieczony pracował do dnia 30 listopada 1992r., łącznie ponad 15 lat.

Jako traktorzysta ubezpieczony nie tylko pracował przy różnych pracach polowy, ale również woził paszę, zawoził towar do sklepów (z ogrodnictwa). Świadczył też usługi transportowe dla innych podmiotów.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt rentowych ubezpieczonego, jego akt osobowych i dokumentacji płacowej a także zeznań świadków: P. J. i J. P.. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, bowiem ich zeznania są spójne i logiczne, pracowali oni w spornym okresie z ubezpieczonym (J. P. obywał razem z ubezpieczonym kurs traktorzystów), a nadto znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowo-płacowej ubezpieczonego.

W aktach osobowych bowiem znajduje się pismo dotyczące skierowania ubezpieczonego na kurs traktorzystów, ponadto poza początkowym okresem zatrudnienia i 7 miesiącami w 1979r. pozostałe dokumenty m.in. angaże, zakres czynności czy ankieta dotyczą stanowiska traktorzysty. Również na kartach wynagrodzeń za lata 1981, 1985 i 1991 wskazano, że ubezpieczony pracował na stanowisku traktorzysty.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie ubezpieczonego jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioszek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W wykazie A dział VIII W transporcie i łączności poz. 3 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jako prace w szczególnych warunkach wymieniono prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

W toku procesu ubezpieczony wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, bowiem pracował jako traktorzysta co najmniej od 01 lipca 1973r. do 31 marca 1979r. i od 01 listopada 1979r. do 30 listopada 1992r.

Tym samym ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

W konkluzji Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 24 października 2013 r. (tj. od dnia ukończenia wieku 60 lat).

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Maria Ołtarzewska